

KÜRESEL EKONOMİNİN ROTASI DEĞİŞİYOR!

HAZIRLAYAN:
EVRİM KÜÇÜK

İŞ DÜNYASI İÇİN 'ZOR YIL' OLARAK NİTELENDİRİLEN 2018'İ GERİDE BIRAKIYORUZ. 2018'DE ULUSLARARASI PİYASALARDA YAŞANANLAR VE GELEN OLUMSUZ SİNYALLER 2019 HAKKINDA DA OLUMLU İPUÇLARI VERMİYOR. YENİ YILDA TİCARET SAVAŞLARI FAİZ ARTIŞLARI, YAVAŞLAMA VE BORÇLARIN YARATTIĞI KAYGILAR OTOMOTİV MADENCİLİK, BANKACILIK SEKTÖRLERİNDE SORUNLARI BÜYÜTEBİLİR. ANCAK BÜYÜYEN ORTA SINIFIN VERDİĞİ DESTEKLE ALTYAPI, PERAKENDE, TURİZM VE SEYAHAT 2019'UN İYİ PERFORMANS GÖSTEREN SEKTÖRLERİ OLACAK.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

SEKTÖRLERİ 2019'DA NELER BEKLİYOR?

OTOMOTİV:

Elektrikli otomobil satışı
12 milyon adedin üstüne çıkacak.

SAVUNMA VE HAVACILIK:

Yolcu uçağı teslimatları ve savunma
harcamaları artacak.

ENERJİ:

Jeopolitik gerginlik petrolde sert düşüşü
engelleyecek.

FİNANSAL HİZMETLER:

Dünya genelinde mevduatlar kredilerden
hızlı büyüyecek.

GIDA VE TARIM:

Tahıl stokları nedeniyle beklenen küresel
fiyat artışı yüzde 0,5 olacak.

ALTYAPI:

20.5 trilyon dolarlık küresel yatırımda
aslan payını Asya alacak.

GAYRİMENKUL:

Konut satışlarına 'sanal gerçeklik'
damgasını vuracak.

HAMMADDE VE MADENCİLİK:

Çelik fiyatında sert düşüş, bakırda
yükseliş bekleniyor.

PERAKENDE:

Küresel perakende satışları yüzde 3
büyüyecek.

SEYAHAT VE TURİZM:

Dünya çapında 1.5 milyar turist 1.5 trilyon
dolar bırakacak.

MEDYA:

Hindistan ve Endonezya internet
reklamcılığında şampiyonluğa koşacak.

TELEKOM:

Akıllı telefon üreticileri 5G cihazlarını
piyasaya sürecek.

Dünya ekonomisi ve piyasalar açısından 2018'in çok da iyi bir yıl olduğunu söylemek zor. ABD Başkanı Donald Trump, bazı müttefikleri ile Çin'e getirdiği ek gümrük vergileriyle dünyayı bir ticaret savaşının içine sürükledi. ABD Merkez Bankası (Fed) faiz artırmaya devam ettikçe aralarında Türkiye'nin de olduğu gelişmekte olan ülkelerin ekonomik sorunları ağırlaştı ve yüklü dolar borcu olan ülkelerle ilgili kaygıların yeniden gündeme gelmesine neden oldu. Avrupa ve Çin'de büyüme hız kesti. Ekonomisi güçlü performans sergileyen ABD ekonomisinde de son haftalarda resesyon olasılığı konuşulmaya başlandı. ABD Hazine tahvil getiri eğrisinin düzleşmesi, yani uzun ve kısa vadeli getiriler arasındaki farkın azalması, resesyon endişelerini gündeme getirerek yatırımcı iştahını sarstı. Jeopolitik gerginlikler ve doğal afetler petrol fiyatlarını 80 doların üzerine çıkardı. Bu da birçok ülkenin enerji faturasına olumsuz yansıdı.

The Economist'e göre 2018'de yaşananlar 2019'daki zorlukların habercisi gibi. Dergi tarafından yayınlanan 'The World in 2019' (2019'da Dünya) yeni yılda sektörlerin nasıl bir performans izleyeceğini analiz etti.

Perakende ve turizm en iyi performansı gösterebilir

The Economist Intelligence Unit (EIU) tahminleri doğrultusunda yapılan değerlendirmeye göre yeni yılda iş dünyası trendleri üzerinde ticaret savaşları, Fed'in faiz artırımlarına devam etmesi, doların gücü, İngiltere'nin AB'den ayrılma süreci ve İtalya'nın borçlarının yarattığı kaygılar belirleyici olacak.

Ticaretin büyüme hızında yavaşlama beklenen 2019'da otomotiv, gıda ve tarım, finansal hizmetler, madencilik ve metallerin sıkıntılı günler geçirebileceği belirtiliyor. Altyapı ve savunma harcamalarının artmasının beklendiği 2019'da perakende ve turizm en iyi performansı göstermesi beklenen sektörler arasında başı çekiyor. Yeni yılda dünya genelinde sektörlerin performansı şöyle olacak:

OTOMOTİV:

Ek gümrük vergileri üretim planlarını etkileyecek

Küresel otomotiv sektörü 2019'da biraz

sıkıntı yaşayabilir. Metaller, yedek parçalara ve otomobillere uygulanan ek gümrük vergileri nedeniyle gelecek yıl otomobil üreticileri tedarik rotaları ve üretim planlarını gözden geçirmek zorunda kalacak. Yeni adıyla USCMA eski adıyla NAFTA kapmasında yapılan düzenlemelerin Meksika'da parça fiyatlarını yükseltmesi bekleniyor. Brexit ve ABD'nin İran ambargosunun da etkisiyle otomobil fiyatları artış gösterecek. Gelişmekte olan ülkelerin artan talebiyle binek otomobil ve ticari araç satışlarının yüzde 5 artarak 105 milyona çıkacağı tahmin ediliyor. Otomotiv firmaları üretimlerini artırmaya devam ediyor. Örneğin SAIC, Hindistan'da fabrika kuran ilk Çinli otomobil üreticisi olacak. Nissan Kenya'da, PSAV Nijerya'da üretime başlayacak. Küresel olarak bakıldığında, emisyon kurallarının sıkılaşması elektrikli otomobil satışlarını 2 milyon adet üzerine çıkaracak.

SAVUNMA VE HAVACILIK:

Düşük yakıt tüketimine sahip modellere talep artacak

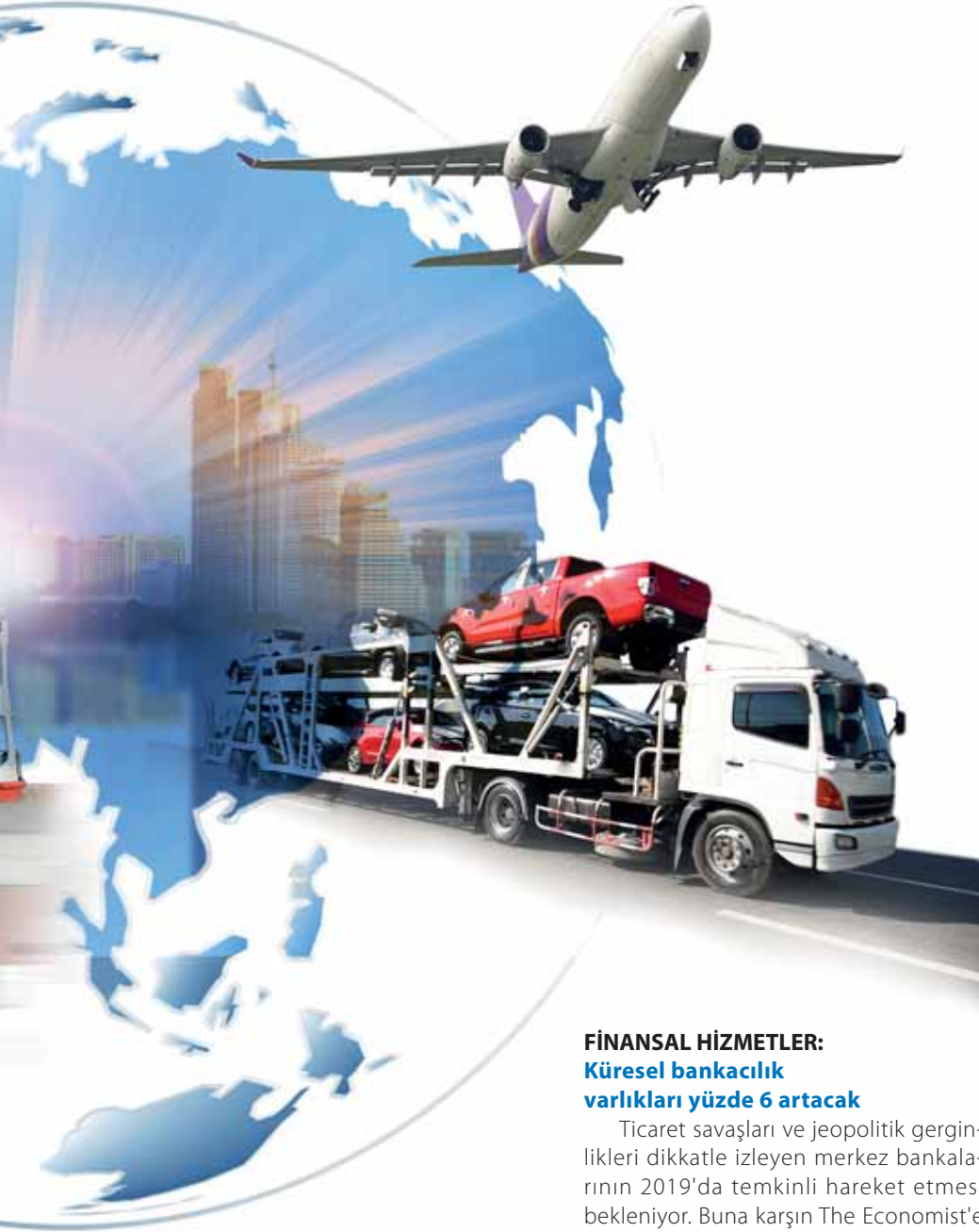
2019'da işlerin iyi gideceği sektörler arasında havacılık bulunuyor. Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's yolcu uçağı teslimatlarının yüzde 8 artmasını bekliyor. Petrol fiyatlarındaki artış nedeniyle havayolu şirketleri dar gövdeli, düşük yakıt tüketimine sahip modellere yöneliyor. Airbus, 2019 sonu itibariyle aylık A320 üretimini 63 adete çıkaracak. Amerikan rakibi Boeing'in de yıl sonunda aylık 737 üretimi 57 adet olarak planlanıyor. En büyük müşteriler ise Hindistan, Dubai ve Çin. Bu arada küresel savunma harcamalarının 2019'da artacak olması üretici firmalar için iyi haber. Ortadoğu'daki gerginlik ve Kuzey Kore'nin nükleer tehditlerinin yanında savunma harcamalarının artmasında siber güvenlik endişeleri de rol oynuyor. The Economist, Türkiye'nin Rus S-400 füze sistemini 2019'da teslim almaya başlamasıyla Amerikan Lockheed Martin'in önemli bir müşterisini kaybe-

deceğine dikkat çekiyor. Öte yandan, savunma sektöründe yapay zeka kullanımının üretimi hızlandıracak olması açısından yakından izlenmesi gereken önemli bir trend olduğu vurgulanıyor.

ENERJİ:

Jeopolitik gerginlik petrolde sert düşüşü engelleyecek

Brent petrolünün varil fiyatının 2019'da ortalama 73 dolara ineceği tahmininde bulunan The Economist, ancak jeopolitik sorunların fiyatlarda sert bir düşüşü engelleyeceğine dikkat çekiyor. ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırımlarına yenilerini eklemesi, Suudi Arabistan ve

İran arasındaki ihtilafın yanında Nijerya, Libya ve Irak'ta petrol üretiminin sekteye uğraması fiyatlara yönelik tehditler arasında gösteriliyor. Ayrıca petrol stoku miktarının düşük olması da fiyatların daha fazla gerilemesini önlüyor. Bu sebeple 2019'da petrol fiyatlarının volatil bir seyir izleyebileceği belirtiliyor. Moody's aralarında BP, Chevron, Exxon, Shell ve Total'in de bulunduğu enerji devlerinin 2019'da sermaye harcamalarını yüzde 5 artıracığı tahmininde bulunuyor. Doğalgaz ve LNG talebi sürüyor. Çin'in gaz ithalatının Japonya'yı geçmesi ve gelecek yıl gaz arzının 5 milyar metreküp artması bekleniyor.

FİNANSAL HİZMETLER:

Küresel bankacılık varlıkları yüzde 6 artacak

Ticaret savaşları ve jeopolitik gerginlikleri dikkatle izleyen merkez bankalarının 2019'da temkinli hareket etmesi bekleniyor. Buna karşın The Economist'e göre Fed gelecek yıl üç kez faiz artırımına giderek yatırımcının riskli gelişen ülke varlıklarından uzaklaşmasına neden olacak. Dünya genelinde mevduatlar kredilerden hızlı büyüyecek ancak Asya'da bu hissedilmeyecek. Küresel bankacılık varlıkları yüzde 6 artarak 150 trilyon dolara çıkacak. Finansal varlıkların toplamının küresel GSYH'ye oranı yüzde 900'ü aşacak. ABD ve Asyalı bankaların, nakde sıkışan Avrupa bankalarından daha hızlı büyüme göstermesi bekleniyor. Alman Deutsche Bank ile Commerzbank'ın birleşmeleri yoluyla finansal yapılarını güçlendirmeye çalışabileceği belirtiliyor. Ocak ayında Basel III kurallarının devreye girmesi kreditorler üzerinde baskı yaratabilir. Bankalar kendi-

lerine fintech sektöründen ortak arayışına girecek. Sermaye piyasalarına gelince; algoritmik işlemler, robot danışmanlar ve blockchain masrafların azalmasına yardımcı olacak ancak iş kaybına yol açacak. Airbnb ve Uber yeni yılda beklenen yeni halka arzlar arasında.

GIDA VE TARIM:

Fiyat artışları sınırlı olacak

2018'de tahıl stoklarının yükselmesinin etkisiyle tarım ürünleri fiyatlarında 2019'da beklenen fiyat artışı sadece yüzde 0.5. Hava koşulları dikkatle izlenecek olmasına karşın, dolar fiyatların belirlenmesinde önemli rol oynayacak. Güçlü doların gelişen ülkelerin gıda ithalatını zayıflatması bekleniyor. İnsan kaynaklı risklerin ön planda olacağı bir yıla giriyoruz. ABD Başkanı Donald Trump'ın tetiklediği ticaret savaşlarının soya fasulyesi üzerindeki etkisi bunun örneği. Tüketicinin 'yeşil ürünlere' desteğinin artması bazı ürünleri olumsuz etkileyebilir. Malezya ve Endonezya'nın en büyük üretici olduğu palm yağı bunlardan biri. Sağlık bilincinin artmasına karşın şeker yüzde 8 ile fiyatında artış beklenen tarımsal emtia ürünlerinden. Bu arada tahıl işlemcilerinin 2019'da büyük veri kullanımını ve algoritmik işlemlere geçiş için yatırımlarını artıracığı belirtiliyor.

ALTYAPI:

Çin, 68 ülkeye 8 trilyon dolar verecek

İhracat pazarlarını çeşitlendirmeyi amaçlayan Çin, Tek Kuşak Tek Yol projesi kapsamında 68 ülkeye 8 trilyon dolar pompalamayı hedefliyor. Çin'in yatırımları özellikle ASEAN ülkeleri ve Pakistan'a yarayacak. ABD ise Avustralya ve Japonya ile altyapı projelerine girecek. Böylelikle 2019'da Asya'daki altyapı yatırımlarının büyüklüğünün yüzde 1.6 artarak 9.5 trilyona çıkması bekleniyor. Küresel yatırımların 20.5 trilyon dolara yükseleceği hesaplanıyor. Avrupa'nın en maliyetli altyapı projesi olan ve Londra'yı ülkenin güneydoğusu ile birleştirecek Crossline demiryolu hattı 2019'da açılacak. ABD'de ise Trump, 1.5 trilyon dolarlık altyapı harcaması taahhüdünü yerine getirmekte zorlanabilir. Ortadoğu'da petrol bağımlılığını azaltmak amacıyla liman, ulaştırma, teknoloji üsleri, sağlık-bakım gibi alanlarda

yatırımlar devam edecek. Suudi Arabistan 14 altyapı projesi için 7.5 milyar dolarlık finansman arayışına girecek. World Expo 2020 için hazırlanan BAE'de inşaat sektöründe canlanma bekleniyor.

GAYRİMENKUL:
Doların güçlenmesi etkisini gösterecek

10 yıl önce gayrimenkul sektöründe patlak veren krizin ardından ABD'de hala fiyatların artmasını engelleyecek kadar çok konut inşa edilmiyor. Fiyatların gelecek yıl yüzde 3.5 artması bekleniyor. Avrupa'da

gevşek para politikasının sürmesi gayrimenkul yatırımcısı için iyi haber fakat İngiltere'de Brexit kaynaklı sorunlar sektörde yatırımların hız kesmesine neden oluyor. Londra'da konut fiyatlarının gerilemesi ve Brexit süreci zorlaştıkça, bunun fiyatlar üzerindeki baskının daha fazla hissedilmesi bekleniyor. Çin'de büyümenin hız kesmesi ve doların güçlenmesinin etkileri gayrimenkulde kendini gösterecek. Hong Kong'da konut fiyatlarının 2017'nin yüzde 15 altına inebileceği belirtiliyor. Bu arada sektör teknolojinin nimetlerinden daha fazla yararlanmaya başlayacak. Özellikle konutların satış ve pa-

zarlanması aşamasında 'sanal gerçeklik' ile müşterilerin ilgi gösterdikleri evleri mobilya yerleştirilmiş haliyle üç boyutlu olarak izleme fırsatı olacak.

HAMMADDE VE MADENCİLİK:
Çelik fiyatında düşüş bakırda artış bekleniyor

Emtiada Trump'un çelik ve alüminyuma getirdiği ek vergilerin yanında AB, Kanada, Meksika ve Çin ile girdiği ticaret savaşının olumsuz etkisiyle oynaklığın fazla olduğu bir yıl geçirdik. 2019'da EIU Metal endeksinde talebin yoğun olmaması nedeniyle

küçük çaplı yükseliş bekleniyor. Çelik ve alüminyum fiyatlarında ise düşüş öngörülüyor. EIU çelik fiyatlarının yüzde 17, alüminyum fiyatlarının ise yüzde 3 gerilemesini bekliyor. Bakırın ise düşüş trendinin dışında kalmayı başararak yüzde 3 yükseleceği tahmin ediliyor. Piyasada oluşacak açık nedeniyle fiyat artışlarının 2020'de devam edeceği öngörülüyor. Elektrikli araç üreticilerinden gelen talep fiyatları destekleyecek. Güney Afrika ve Endonezya'da sektörde yapılabilecek grev ve eylemlerin bakır fiyatlarına yükseliş olarak yansıtacağı belirtiliyor. Çin'in alımları bakırı destekleyecek bir diğer faktör.

PERAKENDE:

En hızlı büyüme Çin ve Hindistan'da

Küresel perakendede satışlar gelecek yıl yüzde 3 büyüyecek. 2018'de perakende sektöründe çokça iflasların yaşandığı ABD'de 2019'da aralarında Wal Mart'ın da olduğu büyük oyuncular yeni satış taktikleri geliştirmeye çalışacak. Wal Mart'ın hamleleri arasında Flipkart'ı satın aldığı Hindistan'ın e-ticaret pazarında güçlenmek var. Gelişmekte olan ülkeler arasında perakende satışlar en hızlı Çin ve Hindistan'da artacak. Vietnam, Malezya, Filipinler ve Endonezya diğer önemli pazarlar olarak öne çıkıyor. Asya ve Avustralya'da satışlar Kuzey Amerika'nın iki katı hızla artış gösterecek. Batı Avrupa'da da satışların durgunluk dönemine girmesi bekleniyor. Bunda Brexit'in payı bulunuyor. Petrol fiyatlarının gücünü koruması nedeniyle Rusya ve komşularında ise perakende satışların yüzde 4 artacağı öngörülüyor. Latin Amerika'da emtia fiyatlarındaki zayıflığın yarattığı paralarındaki düşüş ve enflasyonun olumsuz etkisini 2019'da atlatacak.

SEYAHAT VE TURİZM:

1.5 milyar turist 1.5 trilyon dolar bırakacak

İnsanların gezme tutkusunu yeni yılda artarak devam edecek. Talep ve petrol fiyatlarının gücünü koruması nedeniyle Carlson Wagonit, hava taşımacılığında fiyatların yüzde 3 ve otel konaklama fiyatlarının da yüzde 5 artacağını öngörüyor. 2019'da dünyada turist sayısının 1.5 milyarı bulacağı, turistlerin yapacağı harcamaların da 1.5 trilyon dolara çıkacağı hesaplanıyor. Bu meblağın üçte biri Avrupa pazarına gidecek. Fransa Avrupa'nın en gözde turizm destinasyonu konumunu koruyacak. Çin ise dünyanın en büyük turist kaynağı olacak. Kenya ve Ruanda gibi pazarlara erişim, düşük fiyatlı havayolu şirketlerinin uçuş rotalarına dahil olmalarıyla kolaylaşacak. Terör ve doğal afetler ise bazı turizm adresleri için risk oluşturuyor. Örneğin Mısır'da terör olaylarının yeni yılda devam edeceği uyarıları yapılıyor. Endonezya yeni yılda kendine büyük hedef koyan ülkelerden; 2017'de 11.5 milyon olan turist sayısını 2019'da 20 milyona çıkarmayı planlıyor.

MEDYA:

TV ve yazılı basının reklam gelirinde gerileme sürecek

Reklam gelirlerinin 2018 yılında yakaladığı artış hızı danışmanlık şirketi Magna Global'e göre 2019'da yüzde 4 seviyesine gerileyecek. Dijital reklam harcamaları içinde mobilin payı yüzde 60'ın üzerine çıkacak. Tüketicinin taksi çağırılmaktan konut aramaya kadar her şey için internet başvurmasının etkisiyle reklam gelirlerinden gelecek her yeni dolar dijital taraftan sağlanacak. Medya yatırım şirketi GroupM'ye göre, ABD 2019'da en büyük reklam pazarı olmaya devam edecek ancak Çin yüzde 6.6 ile en hızlı büyüyecek pazar. PwC de Hindistan ve Endonezya gibi gelişmekte olan pazarların internet reklamcılığında büyüme şampiyonları olacağını düşünüyor. TV ve yazılı basının reklam gelirinde ise gerileme sürecek gibi gözüküyor. Zenith Media, 2019'daki reklam harcamalarının yüzde 10'undan azının gazetelere gideceğini, TV reklamlarının toplam içindeki payının ise üçte birin altına ineceğini düşünüyor.

TELEKOM:

Satın alma ve birleşmelerde yavaşlama bekleniyor

Data, çağrı ve mesajlaşma talebi süren tüketicinin WhatsApp ve WeChat gibi bedava uygulamalara yönelmesi mobil operatörlerin geliri üzerinde baskı yaratıyor. Sabit hat hizmeti tarafında görünüm ise daha karamsar. Çünkü 2019'da 100 kişiye düşen 117 mobil aboneliğine karşı 100 kişiye 17 sabit telefon hattı düşüyor olacak. Gelişen ülkeler akıllı telefon üreticilerinin hedef pazarı. Samsung ve Apple, daha ucuz ürünleriyle raflarda yerini alan Xiaomi, Vivo ve Oppo gibi şirketlerle rekabet etmek zorunda kalacak. 2019'da akıllı telefon üreticileri 5G cihazlarını piyasaya sürecek. 5G akıllı telefonlarla bir sinema filminin birkaç saniye içinde indirilebileceği, sanal gerçeklik ve holografik görüntülerin günlük hayatın parçası haline geleceği belirtiliyor. Sektörde satın alma ve birleşmelerin ise hız kesmesi bekleniyor. Hukuk firması Baker McKenzie 2018'de değeri 468 milyar dolara ulaşan anlaşmaların 2019'da 394 milyar dolar seviyesinde kalacağı tahmininde bulunuyor. Yeni yılda özellikle TPG Telecom'un Vodafone Hutchison Avustralya ile birleşmesi yakından takip edilecek.

2019'DA EN BÜYÜK SIKINTI BORÇLAR OLACAK

KORUMACILIK POLİTİKALARI İLE BAŞLAYAN TİCARET SAVAŞLARI, FED'İN FAİZ ARTIŞI KONUSUNDAKİ TUTUMU, BORÇLANMA MALİYETLERİNİN ARTMASI, ÇİN'İN BÜYÜMESİNİN YAVAŞLAMASI, DÜNYA EKONOMİSİNİ BEKLEYEN RİSKLER OLARAK İLK SIRALARDA YER ALIYOR. ANCAK KÜRESEL GSYH'İN YÜZDE 271'İNE ULAŞAN BORÇLAR EN BÜYÜK SORUN OLARAK GÖRÜLÜYOR.

The Economist tarafından yayımlanan The World in 2019 (2019'da Dünya) gelecek 12 ayda küresel ekonomiyi nelerin beklediğine dair tahminler ve analizlerde bulunuyor. Dergi, ABD Başkanı Trump'ın politikalarını, Fed'in faiz artışlarını, Çin ekonomisinin yavaşlamasını dünya ekonomisini bekleyen riskler olarak görüyor. Dünya ekonomisinin başındaki en büyük dert olarak ise küresel GSYH'nin yüzde 271'ine ulaşan 'borçlar' gösteriliyor.

'Küresel ekonomide rüzgâr yön değişiyor' tespitinde bulunan dergiye göre 2019 ortasında ABD tam 121 ayla en uzun süreli büyüme rekorunu kıracak ancak yılın sonlarına doğru ülke ekonomisinin resesyona sürüklenmesi endişeleri gündeme gelebilir. Çin'in büyüme hızı yavaşlayacak, Hindistan ise ayağını gazdan çekmeyecek. Ülkenin GSYH'sinin önümüzdeki yıl İngiltere'yi geçmesi bekleniyor. Avrupa'da dikkatlerin çevrildiği İtalya ise finansal krizle mücadele etmek zorunda kalabilir.

Şirketler sınavdan geçecek

Küresel borcun 2017 sonunda 10 yıl

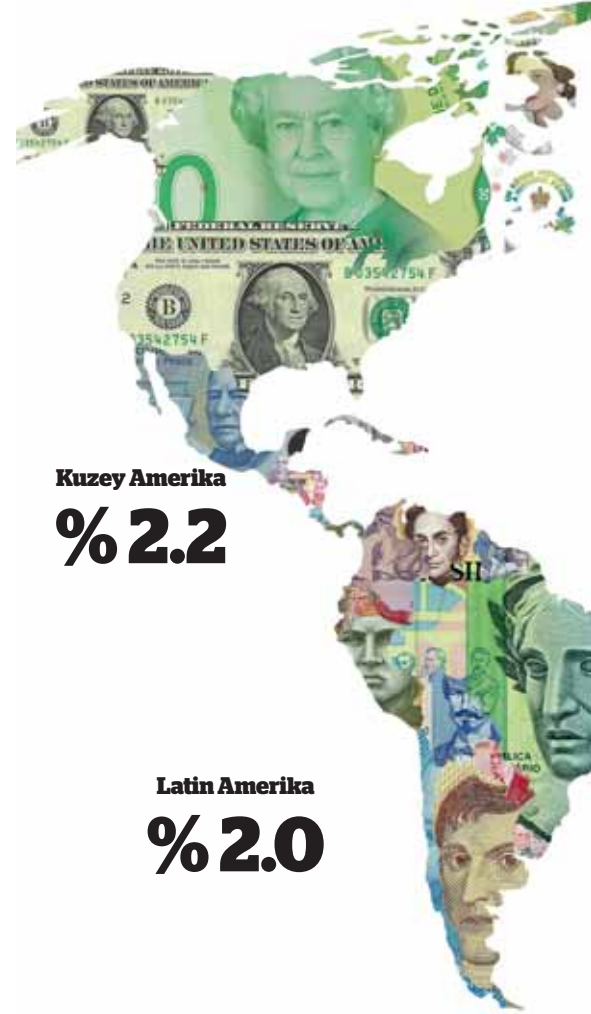
öncesine oranla yüzde 20 artarak GSYH'nin yüzde 271'ine ulaştığına dikkat çeken dergi, gelişmekte olan ülkelerde borcun yüzde 50 daha fazla olmasının riskleri artırdığını vurguluyor. Artan faiz oranları ve borçların çoğalmasının 'toksik' bir bileşim oluşturduğunu ifade eden The Economist, Trump'ın vergi indirimlerinin yarattığı bütçe açığının durumu ağırlaştırdığını kaydediyor.

Dergi, 'Faiz artışları, şirketlerin ucuz para döneminde artan borçlarını çevirme kapasiteleri için bir sınav olacak' uyarısı yapıyor.

ABD ve Çin arasındaki ticari gerilim küresel ekonomide baskı yaratacak bir diğer faktör. Ticaret savaşının gerçek etkisinin ABD'nin 1 Ocak'tan itibaren 200 milyar dolarlık Çin ürününde tarifeleri yüzde 10'dan yüzde 25'e yükseltmesinin ardından hissedileceğini belirten The Economist'e göre, bunun dünya ekonomisini yavaşlatacak sonuçları olacak.

AVRUPA:

■ **Türkiye:** Ekonominin istikrara kavuşması halinde dinamik özel sektör ve kamu yatırımlarının devam etmesinin ekonomik büyümeyi destekleyeceği belirtiliyor.

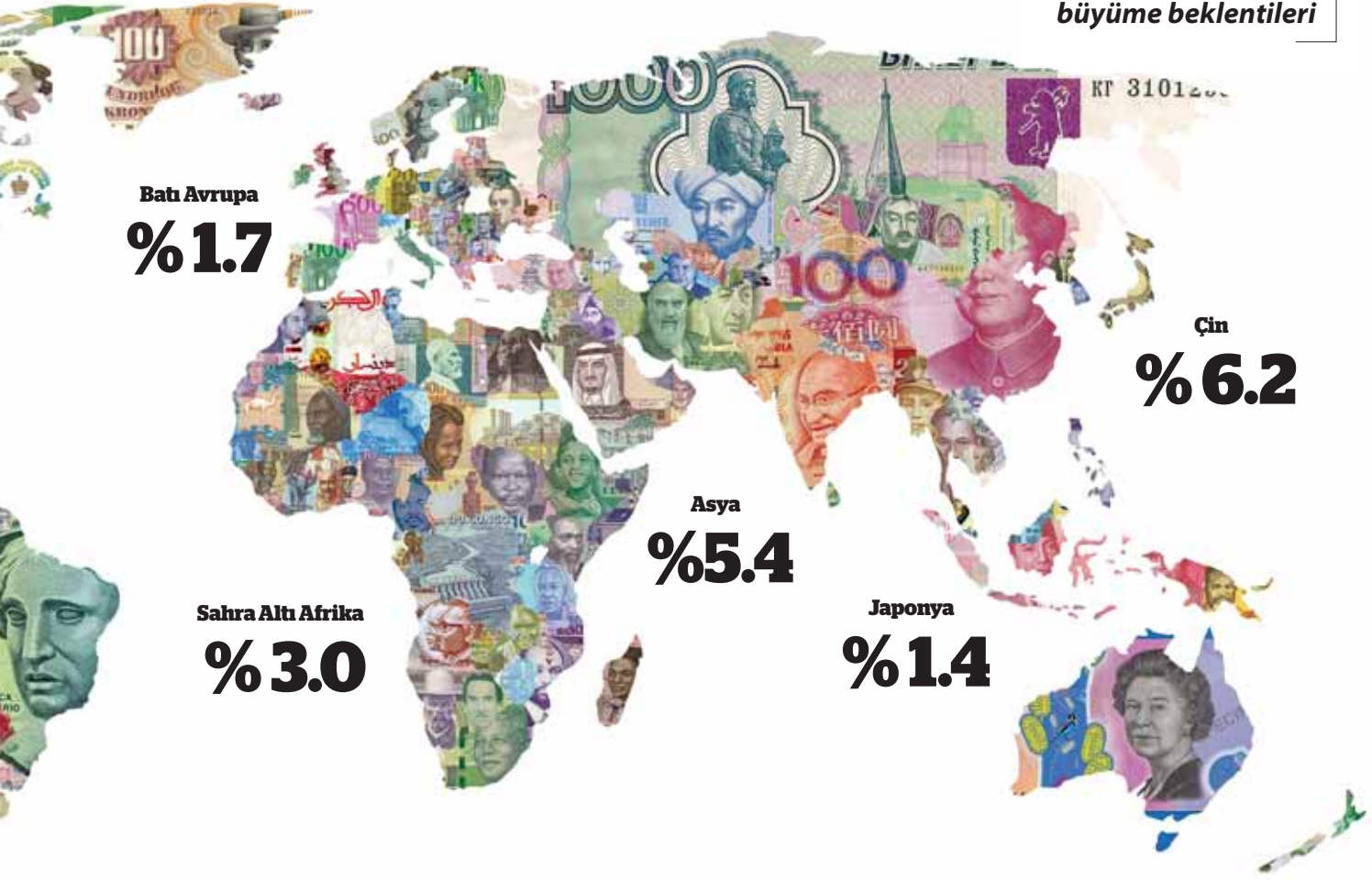

2019'da Türkiye'de kişi başına gelirinin 10 bin 660 dolar civarında olacağı tahmininde bulunurken, enflasyon oranını yüzde 10.8, bütçe açığının GSYH'ye oranını ise yüzde 3.1 olarak öngörüyor. Türkiye ekonomisinde yüzde 4.6 büyüme öngören dergi tahminlerini daha sonra yüzde 1.0 olarak revize etti.

■ **Almanya:** İktidardaki CDU'nun genel başkanlığını bırakmaya hazırlanan Şansöyle Angela Merkel'in yerini kimin alacağı tartışmalarıyla siyaset hareketli günlere gebe. Hükümetin yeni yılda altyapı harcamalarını ve çocuk yardımlarını artırması bekleniyor. Ancak artan gümrük tarifeleri ve Brexit kaynaklı sorunların ekonomi üzerinde baskı yaratacağı tahmin ediliyor. Yeni yılda büyüme beklentisi yüzde 1.8.

■ **Bulgaristan:** Euro kullanmaya başlamadan önce ülke Temmuz ayında Avrupa Döviz Kuru Mekanizması'na dahil olacak. Ekonominin 2019'da yüzde 3.2 büyümesi bekleniyor.

Ülkelerin 2019 büyüme beklentileri

■ **Çek Cumhuriyeti:** GSYİH'si yüzde 3.0 artması beklenen ülkede enflasyon tahmini yüzde 2.2.

■ **Fransa:** Kamuoyu desteği azalan Cumhurbaşkanı Emanuel Macron iş dünyasına yönelik reformlar için parlamentoya bastırarak. Macron dış politika ataklarıyla ABD Başkanı Donald Trump'a karşı Avrupa'da bir denge olarak da ortaya çıkıyor. Ülke ekonomisinin gelecek yıl yüzde 1.6 büyümesi bekleniyor.

■ **Hırvatistan:** Ülkenin dışı göç vermesi ve bunun istihdam piyasasında yarattığı baskı ekonomiyi frenliyor. Ekonomik büyümenin yüzde 2.7 ile Doğu Avrupa'daki büyüme ortalamasını yakalaması bekleniyor.

■ **İngiltere:** Mart 2019'da başlayacak AB'den ayrılma süreci 2021'e kadar devam edecek. Bu sürecin ekonomi üzerindeki etkileri takip edilecek. 2019'da yüzde 1.5 büyüyecek İngiltere'de enflasyon beklentisi yüzde 1.7.

■ **İspanya:** Şu an iktidarda bugüne kadarki

en zayıf desteğe sahip hükümet bulunuyor. Dolayısıyla erken seçim gündeme gelebilir. Ancak partiler arasındaki bölünme çoğunluğun sağlanmasının zor olduğuna işaret ediyor. Ekonomi kriz sonrası yakaladığı ivmeyi sürdüreceği; istihdam, ücretler ve harcamalar ekonomiyi destekleyecek. Gelecek yıl ekonominin yüzde 2.3 büyümesi bekleniyor.

■ **İtalya:** Ülkenin gündemi AB ile yaşanan bütçe krizi. Hükümet, harcamalar ve vergi indirimleri konusundaki taahhütlerini yerine getirme çabası ve AB'nin bütçe kuralları arasında kalıyor. Ekonomide zayıf büyüme beklentisi hakim. 2019'da büyümenin yüzde 1.1, tüketici fiyatları artışının yüzde 1.4 olacağı öngörülüyor.

■ **Polonya:** Hükümetin diğer bazı Avrupa ülkeleri gibi 'milliyetçi' bir gündemi var. Güçlü otomotiv ihracatı ve tüketici harcamaları ekonomide büyüme sağladı. 2019'da GSYH artış beklentisi yüzde 3.5.

■ **Portekiz:** Siyasi çekişmelerin yaşandığı ülkede ekonomik büyümenin 2017 yılındaki

seviyelerin altına inmesi ve gelecek yıl 2.3 seviyesinde olması bekleniyor.

■ **Rusya:** Putin rejimi, uluslararası yaptırımlar, düşük yatırım, ekonomideki yapısal sorunlar ve yaşanan nüfus problemleriyle karşı karşıya. Ülkenin savunmacı tutumu, ekonomiyi baskılıyor. Ekonominin 2019'da yüzde 1.8 büyümesi, enflasyonun yüzde 4.5 olarak gerçekleşmesi bekleniyor. Kişi başına gelir beklentisi 11 bin 150 dolar.

■ **Yunanistan:** Ekonominin performansı halen krizden önceki seviyelerin altında, fakat en kötünün geride bırakıldığı belirtiliyor. Kırılgan bankacılık sistemi, faiz dışı bütçe fazlası gereksimi ve düşük istihdam artışı gibi sorunlar hükümetin gündemini meşgul edecek. Büyümenin yüzde 2.0, enflasyonun yüzde 1.4 olması bekleniyor.

ASYA:

■ **Çin:** Ticaret savaşlarının gölgesinde ekonomi yavaşlamaya devam ediyor ve üç sorunla mücadele öne çıkıyor; kirlilik,

gölge bankacılık riskleri ve kırsal kesimde yoksulluk. ABD ile yaşanan ticari gerilimin yarattığı baskı nedeniyle gevşek para politikası devam edecek. Ekonominin 2019'da yüzde 6.2 büyüyeceği tahmin edilirken, enflasyon beklentisi yüzde 2.8

■ **Endonezya:** Kurumsal reformlar ve yolsuzlukla mücadele hükümetin gündeminde ilk sıralarda yer almaya devam edecek. Yatırım dostu reformların sürmesi ekonominin güçlü kalmasını sağlayacak. 265.3 milyon nüfuslu ülkede büyüme beklentisi yüzde 4.9.

■ **Filipinler:** Küresel şartlardaki bozulmayı hissedecek olan ekonominin yine de yüzde 6.1 ile dünya ortalamasının çok üzerinde büyümesi bekleniyor.

■ **Hindistan:** Hindistan ilkbaharda seçimlere gidiyor. Şu an iktidarda olan Narendra Modi iş dünyasının tercihi. Siyasi çekişmelere rağmen ülke ekonomisinde hızlı büyüme sürüyor. 2019'da GSYH artışı yüzde 7.6 olarak tahmin ediliyor.

■ **Japonya:** Ekonomiyi stagfasyondan çıkarmayı hedefleyen 'Abenomics'in etkilerinin sınırlı olacağı 2019'da yüzde 1.4 büyüme bekleniyor.

■ **Kazakistan:** Ekonominin petrole bağımlılığını azaltma çabaları yetersiz kalıyor. 2016'da büyüme yüzde 3.4, enflasyon yüzde 6.0 olarak tahmin ediliyor.

■ **Malezya:** Kişi başına gelirin 11 bin 820 dolar olduğu 32 milyon nüfuslu ülkede ekonominin yüzde 5.4 ile güçlü bir performans göstermesi bekleniyor.

■ **Pakistan:** Çin'in 'Tek Kuşak Tek Yol' projesi kapsamında yapılan altyapı yatırımları meyvesini vermeye başladı fakat elektrik altyapısı halen talebi karşılayacak yeterlilikte değil. 2019'da yüzde 5.0 ile güçlü büyüme tahmin ediliyor.

■ **Vietnam:** Gelecek yıl Vietnam'ın AB ile serbest ticaret anlaşması imzalaması bekleniyor. Yabancı yatırım dostu reformların yardımıyla ekonominin 2019'da yüzde 6.5'lik büyüme rakamı yakalaması bekleniyor.

KUZEY ve GÜNEY AMERİKA:

■ **ABD:** 2018'deki vergi indirimlerinin şok etkisi ortadan kalktıkça ve Fed faiz artırmaya devam ettikçe ekonomik büyüme hız kesmeye başlayacak. 2019 sonlarında ekonominin resesyona girme olasılığı bulunuyor. Büyüme tahmini yüzde 2.2.

SURİYE BÜYÜME ŞAMPİYONU OLABİLİR!

Küresel ekonominin hız kesmesinin beklendiği 2019'da büyümenin şampiyonları yine Asya ve Afrika'dan çıkacak. Bu yıl büyüme liginin en üst sırasında olması beklenen ülke, iç savaşın ardından küllerinden doğmaya çalışan Suriye. Halen çatışmalar sürmesine ve siyasi kaos hakim olmasına karşın Suriye, dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi olmaya aday. The World in 2019'a göre hükümetin ve Kürt güçlerin kontrolündeki bölgelerde yeniden imar çalışmalarının sınırlı da olsa başlaması, göçmenlerin ülkelerine gönderdiklerindeki fonlarda artış, tüketici harcamalarının artması, tarımsal ürün ihracatında canlanma ve petrol üretiminin yeniden başlaması sayesinde Suriye ekonomisi 2019'da yüzde 9.9 büyüyecek. Siyasi olarak istikrar kazanmaya başlayan ve küresel ekonomik ortamdaki iyileşmeden destek bulan Bangladeş yüzde 7.7 ile en hızlı büyümesi beklenen ikinci ülke. Bhutan, Etiyopya, Laos, Ruanda, Myanmar, Kamboçya ve Moğolistan en hızlı büyüyecek diğer ülkeler. Bu grupta büyük ekonomiler arasında sadece Hindistan yer alıyor. Tüketici harcamalarındaki artışın gelecek yıl ekonomik büyümeyi yüzde 7.6'ya taşıması bekleniyor. ABD'nin yaptırımlarının hedefindeki Venezuela ve İran ise büyüme liginin en alt basamaklarında yer alacak.

■ **Arjantin:** 2018'de Pezo'ya gelen yoğun satışlarla boğuşan ülke, Ekim'de seçime gidiyor. Eğer ekonominin güçlenmesini sağlarsa Devlet Başkanı Macri'nin ikinci dönem için şansının olabileceği belirtiliyor. Ekonominin yüzde 2.3 büyümesi bekleniyor.

■ **Brezilya:** Kongre'de emeklilik reformu, vergiler ve harcamalar konusunda tartışmalar yaşanabilir. Ekim ayında BRICS zirvesine evsahipliği yapacak Brezilya'da ekonominin yüzde 2.6 büyümesi bekleniyor. Bütçe açığının yüzde 5.6 olması beklenen ülkede enflasyon tahmini yüzde 4.1.

■ **Meksika:** 2018'de başkanlık koltuğuna

oturan Obrador döneminde eğitim ve enerji sektörünün dışa açılmasına yönelik reformlarda geri adım atılabilir. ABD ile yapılan yeni ticaret anlaşması nedeniyle ekonominin yavaşlaması söz konusu olabilir. Ekonominin gelecek yıl yüzde 1.9 büyüyeceği tahmin ediliyor.

■ **Şili:** Artan bakır geliri ve harcamaların azalması bütçe açığının daralmasına yardımcı olacak. Kişi başına gelir 17 bin 220 dolar olarak tahmin edilen Şili'nin 2019'da yüzde 3.6 büyümesi öngörülüyor.

■ **Venezuela:** Ülke bu yıl bazı reformlara giderek uluslararası finansal yardım almaya çalışacak. Ancak bu yardımlar ekonomideki daralmayı durdurmaya, sadece hızını kesecek. Venezuela'da ekonominin yüzde 5.9 daralacağı öngörülmüyor. Enflasyon ise yüzde 2 binin üzerinde artacak.

ORTADOĞU VE AFRİKA:

■ **Güney Afrika:** Zuma döneminde felç olan reformların canlandırılmasıyla ekonominin 2019'da yüzde 1.8 büyümesi bekleniyor.

■ **Irak:** Petrol üretiminde artış ve DEAŞ tehdidinin azalmasının iş ortamına olumlu etkisiyle ekonominin bu yıl yüzde 5'in üzerinde büyüme yakalaması bekleniyor. The Economist'in tahmini yüzde 5.3 büyüme ve yüzde 2.0 enflasyon artışı.

■ **İran:** ABD'nin Kasım ayında devreye soktuğu yaptırımlar petrol ihracatında düşüşe yol açacak. Yatırımcının güvenindeki sarsılma ülke ekonomisinin resesyona sürüklenmesine neden olacak. Ekonomide beklenen daralma oranı yüzde 3.4, enflasyonun da yüzde 16'nın üzerinde gerçekleşmesi bekleniyor.

■ **Mısır:** Devlet Başkanı Sisi ekonomiyi destekleyecek reformlara devam sözü verdi. Nüfusu 100 milyona dayanan ülkede ekonominin gelecek yıl yüzde 5.6 büyümesi bekleniyor.

■ **Nijerya:** Devlet Başkanı Muhammadu Buhari'nin Şubat ayındaki seçimlerden zaferle çıkması bekleniyor. Ülkenin kuzeyinde İslami hareketlerin, petrol üreticisi Delta bölgesinde ise milliyetçilerin yükselişi engellenemiyor. Ekonomik büyümenin yüzde 2'nin hemen altında gerçekleşmesi bekleniyor.

2019'UN İHRACATTA HEDEF ÜLKELERİ

Alacak sigorta şirketi Euler Hermes'in, 2019 yılına dair Küresel Ticaret Raporu'na göre dinamik kalkınmaya devam edecek pazarlar ABD, Euro Bölgesi ve Çin olacak. İhracatın hedef rotası ise ABD, Çin, Hindistan, Japonya ve Almanya.

Dünyanın önde gelen alacak sigorta şirketlerinden Euler Hermes, açıkladığı Küresel Ticaret Raporu'nda 2019 yılını değerlendirdi.

Rapora göre, ABD'nin korumacı politikası dolayısıyla demir, demir dışı metallere ve vasıtaların ticari performanslarında düşüş tahmin ediliyor. Küresel mal ve hizmet ticaret hacminin 2019 yılında belirsizlikler ve GSYH'deki yavaşlayan büyümeye paralel olarak 2018'de görülen yüzde 3.8'lik artıştan, yüzde 3.6'lık bir artışa gerilemesi bekleniyor.

ABD-Çin arası ticari gerilimlerle tedarik zincirinde yaşanabilecek riskler karşısında şirketlerin, gelirlerini denetim altında tutmak için yerel pazarlara ve güvenli ticaret yollarına yönlendirebileceği belirtiliyor. Zayıf Euro'nun da etkisiyle Euro Bölgesi'nde şirketlerin yerel tedarikçi aramaya yönelmeleri bekleniyor.

Küresel ticaret ağı yeniden yapılıyor

ABD'de yükselen korumacı politikalar, Çin'in "Bir Kuşak, Bir Yol" projesi ve Çin'in değer zincirindeki gelişmelerden dolayı Asya, Doğu Avrupa ve Afrika'da imalat yapan ülkelerin güçlü bir performans göstereceği tahmin ediliyor. Bangladeş, Vietnam, Kamboçya, Laos gibi Asyalı ticaret merkezlerinin, bu yeniden yapılanan küresel ticaret ağından en fazla yarar sağlayacak ülkeler olduğu ifade ediliyor. Avrupa'da Romanya ve Polonya'nın güçlü ticari büyüme ile en iyi pozisyona sahip ülkeler olarak ön plana çıkması beklenirken, ihracatçılar için en gözde bölgeler

Amerika, Almanya, Hindistan ve Japonya olarak belirtiliyor.

Artan ticari ve siyasi risklere karşın küresel ticaret hacminin 2019'da büyümeye devam etmesi, küresel doğrudan yabancı yatırımların yüzde 5 oranında artması bekleniyor.

Siyasi risklere dikkat!

ABD'nin korumacı politikalarının şimdiki kadar oldukça sınırlı bir etkisi olsa

da büyük ekonomilerin İmalat Satın Alma Yöneticileri Endekslerinde (PMI) düşüşe yol açtığı belirtilirken, şirketler artan ticari maliyetler, ticari yön değiştirmeler ve yükselen siyasi riskler konusunda uyarılıyor. Dolar bazında mali ve finansal koşulların daralması, siyasi ve geri ödeyememe riskleriyle beraber ticari finansman açığının 1.5 trilyon dolar artması bekleniyor. ABD'nin sıkılaştıran para politikalarının, gelişen pazarlarda büyümenin yavaşlamasına neden olması beklense de küresel ekonomik büyümenin yüzde 3,1 olacağı tahmin ediliyor.

Bu arada Allianz Makroekonomik Araştırmalar Küresel Başkanı ve Euler Hermes Baş Ekonomisti Ludovic Subran raporla ilgili yaptığı değerlendirmede, "Artan ticari gerilimlere rağmen 2019 yılında ithalatta ABD'de 193 milyar dolar, Euro Bölgesi'nde 260 milyar dolar ve Çin'de 161 milyar dolar artış bekliyoruz. Bu pazarlar dinamik kalmayı sürdürecektir" dedi.

2019 İÇİN ÖNE ÇIKAN BEKLENTİLER

- ABD, Çin ve Euro Bölgesi, 2019'da ihracatçılar için en iyi yatırım alanı olmayı sürdürecektir. ABD'den 193 milyar dolar, Çin'den 161 milyar dolar ve Euro Bölgesi için 260 milyar dolar ek ihracat talebi bekleniyor.
- En iyi performans gösteren sektör, 365 milyar dolar ek ihracat getirisi ile hizmet sektörü olacaktır.

- Asya, Doğu Avrupa ve Afrika'da imalat yapan ülkelerin güçlü bir performans göstermesi bekleniyor.
- 2019 yılında ticari ivmenin, ticari belirsizlikler ve daha sıkı finansal koşullar nedeniyle küresel büyümedeki yavaşlamaya paralel olarak 2018'de görülen yüzde 3.8'lik ivmeden yüzde 3.6'ya gerilemesi bekleniyor.